

РЕШЕНИЕ

№ 80

гр. Варна, 14.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Георги Йовчев

Членове: Николина П. Дамянова
Даниела Ил. Писарова

при участието на секретаря Ели К. Тодорова
като разгледа докладваното от Николина П. Дамянова Въззивно търговско дело № 20223001000450 по описа за 2022 година
за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е въззивно, по реда на чл. 258 и сл. ГПК, образувано по жалба на „Юробанк България“ АД – гр. София, ЕИК 000694749, подадена чрез адв. Д. М. от САК, срещу решение № 86/10.03.2022г., постановено по т. д. № 1303/2020г. по описа на Варненски окръжен съд, с което са отхвърлени предявени от въззивника осъдителни иски срещу З. С. А., действащ със съгласието на своята майка В. А. Б., ЕГН *****, с правно основание чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, във вр. с чл. 430, ал. 1 и ал. 2 от ТЗ, за присъждане на следните суми, дължими от ответника в качеството му на законен наследник на починалия кредитополучател С. З.в А.: сумите 35 929.26 швейцарски франка, представляваща част от дължимата главница по договор за кредит за покупка на недвижим имот № HL 37729/03.07.2008г., ведно с прилежащите към него Приложение № 1 от 16.07.2008г., Допълнително споразумение от 12.08.2009г., Допълнително споразумение от 08.02.2010г., Допълнително споразумение от 27.09.2010г., Допълнително споразумение от 20.05.2011г.,

Допълнително споразумение от 23.03.2012г., сключен с кредитополучателя С. З.в А., б. ж. на Община Омуртаг, Област Търговище, починал на 07.09.2015г., цялата в размер на общ размер на 95 940.52 швейцарски франка за периода от 22.11.2015г. до 22.11.2020г., ведно със законната лихва върху тази сума от датата на сезиране на съда, до окончателното ѝ плащане; сумата 1 408.38 швейцарски франка, представляваща дължими такси за периода от 22.11.2017г. до 22.11.2020г.; 59.29 швейцарски франка, представляваща дължими застраховки за периода от 22.11.2017г. до 22.11.2020г., както и сумата 827.64 лв., представляваща неплатени нотариални такси за периода от 22.11.2017г. до 22.11.2020г.

В жалбата се твърди неправилност на решението поради игнориране от страна на първоинстанционния съд на всички съображения и доводи на ответното дружество и поради непроизнасяне по искане за спиране на производството до постановяване на решение по тълк. дело № 1/2021г. на ВКС, ОСГК, което според въззивника ще е от значение на правилното разрешаване на настоящия спор.

В законоустановения срок не е постъпил отговор от въззиваемия.

Настоящото производство е спряно поради наличие на предпоставките на чл. 229, ал. 1 т. 7 ГПК във вр. чл. 631 ГПК, с определение № 554/30.08.2022г., до произнасяне на Съда на Европейския съюз по преюдициално запитване, отправено с определение № 1245 от 11.05.2022г. по гр. д. № 865/2022 г. на Софийски апелативен съд, в което участва като страна касаторът „Юробанк България” АД - гр. София, по следните въпроси :

„ 1. Съответства ли на нормативните изисквания, уредени в чл. 3, § 1, т. 1, б. „в“ от Приложението към чл. 3, § 3 на Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори, национална правна уредба, позволяваща клауза в договор за банков кредит, съгласно която разрешеният кредит се усвоява по блокирана сметка в чужда валута, но кредитополучателят не може ефективно, реално да се разпорежда с авоара в чужда валута по блокираната сметка, а тази сума служебно се превалутира от банката в националната или резервната валута, вследствие на което, от една страна, би се прехвърлил изцяло в тежест на потребителя валутният риск при съществена, радикална промяна в курсовите разлики, а от друга, кредитната институция би получила за сметка на

потребителя неугворена облага;

2. При положителен отговор на първия въпрос, дали националната юрисдикция може да приеме, че кредитът в действителност е уговорен в националната или резервната валута, в случай че установи, че само привидно кредитът е уговорен и усвоен в чужда валута - чрез заверяване на „блокирана“ валутна сметка на кредитополучателя, вследствие на което банката служебно превалутира тази сума в националната или резервната валута.“.

Производството е възобновено, с определение № 822/24.11.2023г., след като Съдът на европейския съюз, Седми състав, се е произнесъл по преюдициалното запитване с определение от 18.10.2023г. по дело C-117/2023г., с което пречката за движение на настоящото производство е отпаднала.

В проведеното на 20.02.2024 г. открито съдебно заседание в тази инстанция, въззивното търговско дружество, чрез процесуалния си представител, поддържа наведените в жалбата основания за незаконосъобразност на обжалвания съдебен акт. В предоставения му срок излага подробни съображения посредством депозирани писмени бележки.

Процесуалният представител на въззиваемия изразява становище за неоснователност на жалбата, като по- подробни съображения и доводи по съществото на спора са развити в писмена защита.

За да се произнесе по спора съставът на въззивния съд съобрази следното:

Ищецът „Юробанк България“ АД - гр. София твърди в исковата молба, че е кредитор на С. З.в А. по сключен между тях договор за кредит за покупка на недвижим имот № HL 37729/03.07.2008г., със сключени към него: Приложение № 1 от 16.07.2008 г., Допълнително споразумение от 12.08.2009 г., Допълнително споразумение от 08.02.2010г., Допълнително споразумение от 27.09.2010г., Допълнително споразумение от 20.05.2011г., Допълнително споразумение от 23.03.2012г., сключен със С. З.в А..

От съвкупната преценка на приобщените към доказателствения материал по делото писмени доказателства се установява по безспорен начин, че по силата на посочения договор за кредит за покупка на недвижим имот № HL 37729/03.07.2008г., банката е предоставила на кредитополучателя С. З.в А.

паричен заем в размер на равностойността в швейцарски франкове на 62 000 евро, който последният се задължил да върне, заедно с договорните лихви, при съответните срокове и условия съгласно договора. Поради просрочия в изплащането на дължимите вноски, отношенията между страните са се уреждали и с допълнителни споразумения- Допълнително споразумение от 12.08.2009 г., Допълнително споразумение от 08.02.2010 г., Допълнително споразумение от 27.09.2010 г. Кредитополучателят е изпълнявал задълженията си до м. февруари 2015 г.; последната извършена вноска по разплащателната сметка, обслужваща кредит, е от 09.02.2015 г., като с внесената сума е погасена частично вноската с падеж 10.01.2015 г. (изцяло включената в нея възнаградителна лихва и частично част от главницата). След тази дата е изцяло преустановено погасяването на паричните задължения по кредитното правоотношение, като към 10.08.2020 г. непогасени са останали част от главницата, включена във вноската с падеж 10.01.2015г. (66.80 CHF), както и изцяло падежиралите към този момент 67 месечни вноски за главница и лихва.

На 07.09.2015г. кредитополучателят С. З.в А. е починал. След смъртта му призовани да наследят са двамата му сина: Д. С. З.в, род. на XX.XX.XXXXг. и З. С. А., род. на XX.XX.XXXXг. Д. С. З.в се е отказал от наследство на баща си С. З.в А.- отказът е вписан в книгата по чл. 49, ал. 1 ЗН, водена в Районен съд – Омуртаг под № 4 от 07.09.2015 г.

Осъдителните иски претенции на „Юробанк България“ АД са насочени срещу другия призован да наследи син на С. З.в А.- З. С. А., в качеството му на универсален правопреемник на кредитополучателя. Последният, който е бил малолетен към датата на откриване на наследството /7-годишен/, а към момента е непълнолетен (16- годишен), не е приел наследството от баща си по опис, чрез своята майка и законен представител В. А. Б., както преди завеждане на исковата молба, така и към момента на приключване на устните състезания в тази инстанция.

В хода на първоинстанционното производство, по указания на съда към законния представител В. А. Б., дадени в проведено на 28.05.2021г. открито съдебно заседание, са представени доказателства за обстоятелствата, че са предприети действия и е налице вписан в книгата по чл. 49, ал. 1 ЗН, водена от Районен съд – гр. Омуртаг, отказ от 25.06.2021 г. на З. С. А. / на 13 години

към тази дата/, действащ чрез своята майка и законен представител, от наследство на С. З.в А., негов баща.

В проведеното в тази инстанция открито съдебно заседание на 20.02.2024г., въззивникът е поискал изпълнение на процедурата по чл. 61 от ЗН за даване на срок на въззиваемия, (който вече действа лично, със съгласието на майка си), да приеме наследството по опис. Искането е отхвърлено по съображения, извлечени от мотивите на ТР № 1 от 23.01.2024г. по тълк. дело № 1 от 2021 г. на ОСГТК на ВКС, че за лицата, посочени чл. 61, ал. 2 ЗН, за които е предвидено, че приемат наследството само по опис, не намират приложение последиците по чл. 61, ал. 1 ЗН.

При тази фактическа установеност, съставът на въззивния съд прави следните правни изводи:

Когато в полза на едно ненавършило пълнолетие лице се открие наследство, то може да го приеме само по описа, съгласно чл. 61, ал. 2 ЗН, респ. наследството не може да се приеме направо нито изрично по чл. 49, ал. 1 ЗН, нито с конклюдентни действия по чл. 49, ал. 2 ЗН. Формата по чл. 61, ал. 2 ЗН се прилага, както за малолетните, така и за непълнолетните лица. Приемането по опис е винаги изрично и формално, упражнява се чрез писмено заявление, направено пред районния съд по местоткриване на наследството. При действащата система на приемане на наследството, до момента, в който призованият към наследяване не обективира волята си да приеме наследството, е налице незаето /вакантно/ наследство, при което все още не е ясно кой е субектът на включените в състава му имуществени права и задължения. (В този смисъл отново мотивите към ТР № 1 от 23.01.2024 г. по тълкувателно дело № 1 от 2021 г. на ОСГТК на ВКС).

В исковата молба на „Юробанк България ” АД, с която са предявени осъдителни иски срещу Зекерие С. А., в качеството му на единствен наследник по закон на починал кредитополучател, кредиторът не твърди, че наследството е прието по опис от ненавършилия пълнолетие ответник. Релевираните обстоятелства, че ответникът е единствен призован да наследи след отказа от наследство на другия син на кредитополучателя, не са годни да обосновават материално- правната легитимация по спора на привлеченото лице като ответник, тъй като ненавършило пълнолетие лице може да

придобие качество на наследник и права върху включените в състава на наследството имуществени права само при изрично и формално приемане на наследството по опис.

Отказът от наследство, заявен от името на малолетния ответник, в хода на първоинстанционното производство, чрез неговата майка и законен представител В. А. Б., е недопустим, с оглед даденото задължително разрешение по приложение на закона с ТР № 1/2021г. на ОСГК, на ВКС, съгласно което ненавършилото пълнолетие дете не може да се откаже от наследството нито самостоятелно, нито чрез законния си представител.

Недопустимостта на отказа от 25.06.2021 г. на З. С. А. /на 13 години към тази дата/, действащ чрез своята майка и законен представител, от наследство на С. З.в А., негов баща, е без значение при преценката на съда по отношение материалноправната легитимация на ответника, тъй като релевантно за наличието ѝ е единствено установяване на изрично и формално приемане на наследството по опис, каквото ненавършилия пълнолетие и неговата майка в случая отказват да осъществят.

Срещу нежеланието на законния представител на малолетно дете или на непълнолетно дете със съгласието на родителя си да приеме наследството по опис, банката, като кредитор на наследството, разполага с възможността да иска назначаване на управител на наследството, съгласно чл. 59 ЗН. По силата на нормата управител се назначава и в случай като процесния, в който е известно лицето, призовано да наследи, както и неговото местоживееене, но то не е поел управлението на наследственото имущество. Тъй като управителят действа като представител на бъдещия наследник, който ще бъде определен едва след приемането на наследството, той отговаря по исковете относно наследствените права и задължения.

Следователно, в хипотеза на незаето наследство кредиторът на наследството е следвало да установи вземането си спрямо представляващ незаетото наследство предварително назначен управител, който би бил материалноправно легитимирана страна по правоотношението.

Така мотивиран, съставът на въззивния съд прави крайните изводи, че тъй като процесните парични задължения са част от незаето наследство на кредитополучател, а ненавършилият пълнолетие ответник З. С. А. не се легитимира като носител на права и задължения, наследени от

кредитополучателя, тъй като до момента не приел наследството по опис чрез вписване в книгата по чл. 49, ал. 1 ЗН. След като ответникът не е материалноправно легитимиран да отговаря по предявените от „Юробанк България ” АД осъдителните иски за парични задължения на своя баща-кредитополучател по договор за кредит за покупка на недвижим имот № НЛ 37729/03.07.2008г., исковите подлежат на отхвърляне като неоснователни.

Поради съвпадение на крайните правни изводи на двете съдебни инстанции по съществото на спора първоинстанционното решение, с което исковите са отхвърлени изцяло, следва да се потвърди.

С оглед резултата от въззивното обжалване, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК и предвид направеното искане за присъждане съдебно– деловодни разноски от процесуалния представител на въззиваемия, с представяне на списък по чл. 80 ГПК, въззивникът следва да бъде осъден да заплати сумата 1000лв., представляваща заплатено адвокатско възнаграждение за въззивна инстанция по договор за правна помощ.

Воден от горното, ВнАпС, ТО, III-ти състав,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 86/10.03.2022 г., постановено по търг. дело № 1303/2020 г. по описа на Варненски окръжен съд.

ОСЪЖДА „Юробанк България“ АД – гр. София, ЕИК 000694749, да заплати на З. С. А., ЕГН *****, действащ със съгласието на своята майка В. А. Б., ЕГН *****, сумата 1 000лв. /хиляда лева/, представляваща направени съдебно - деловодни разноски за въззивна инстанция, по в. т. д. № 450/2022г. по описа на ВнАпС, ТО, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд, при условията на чл. 280 ГПК, в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____